

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru marșale pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măceșarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măceșarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septembrie al anului 1884, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșește cu ultima Iunie 1884, a'și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârzi cu espedirea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 18 Iunie 1884

Sîntem la finea anului de mare importanță pentru civilizațiunea poporului, la finea anului școlastic. În numărul precedent am publicat programele examenelor anuale la ambele noastre gimnasilor, și nu ne înșelăm afirmând, că cam pe vremea aceasta sînt și la gimnaziile greco-catolice examenele anuale.

Cursul învățămîntului în scoalele noastre medii pînă în anul acesta era normal. Pus pe basă pur științifică, învățămîntul în scoalele noastre medii servia numai științei, și știința universală fiind ea, se cultiva cu totdeadinsul, pentru că ea era știință.

Legislațiunea patriei noastre în anul trecut a aflat cu cale a regula — după-cum s'a dîs — cursul învățămîntului, și a votat legea pentru scoalele medii. Anșă la această lege au dat unele neajunsuri, cari trebuiau delaturate. Așa s'a dîs atunci în mod oficial în fața lumii, și noi încă va trebui să o amintim aceasta, și nu-i vom contradice, căci noi nu sîntem învâliți în pavăza imunității de deputat.

Destul că legea s'a făcut și toate defectele vechi dela scoalele noastre defecte au ramas. Innoiri s'au făcut ce e drept, și dacă aceste innoiri se vor considera ca îmbunătățiri față cu starea din trecut, precînd ele nu erau încă, atunci venim la convingerea, că scopul acestei legi a fost avansarea limbii maghiare pe contul celorlalte obiecte de învățămînt, în cele din urmă pe contul științei.

O am putea deduce aceasta din mai multe dispoziții ale legii, și din desbaterile parlamentare din incidentul acestei legi, însă nu o facem, căci iritate fiind spiritele tocmai în aceste zile, ușor ne putem trezi cu o interpretare falsă a cuvintelor noastre, și ele apoi, provocînd susceptibilitățile oamenilor nervoși, s'ar putea privi ca dîse la adresa bărbaților, cari se laudă mult cu liberalismul ce respiră din toate dispozițiile acestei legi, liberalism care seamănă nu are decît numai în aplicarea acesteia. Și noi trebuie să ținem seamă de susceptibilitățile celor mai mari, căci numai alaltăeri ni s'a spus în auzul lumii mari din înălțimea tribunei tocmai la granița statului nostru, că această lege ca model de liberalism se distinge mai ales prin modul liberal ne mai pomenit la aplicarea de legi.

Situațiunea veche s'a schimbat, aceasta o putem dîce cu inima liniscită, și legea lege fiind, noi o respectăm, și ne acomodăm dispozițiilor ei.

Se vor face deci examenele noastre în prezența comisariului guvernului, și el va contrasigna și testimoniile, dacă elevii scoalelor noastre vor corespunde dispozițiilor existente. Să presupunem că această tutelă a scoalei s'a făcut numai și numai în interesul științei, din considerațiuni pur științifice, cu scop pronunțat științific, și să trecem mai departe.

Nu pentru prima dată ne ocupăm cu creșterea tinerimei. Dacă constatăm că situațiunea s'a schimbat, aceasta o facem pentru cuvîntul că ea în adevăr s'a schimbat. Și pe cînd era situațiunea mai favorabilă, în special acuma sînt doi ani, tot la locul acesta am atras atențiunea celor chemați asupra educațiunii junimei.

Junimea noastră pînă acuma a crescut părăsită de lumea toată. Constatăm că partea cea mai mare a tineretului nostru crește în institute străine. Cei ce studiază la scoalele de stat sînt aproape pierduți pentru neamul nostru, și sînt norocoși puținii favorizați de soarte, cari prin legăturile familiare și de rudenii mai vin în contact cu românii de inimă.

Spiritul domnitoriu în întreaga viață spirituală a maghiarilor este șovinismul cel mai spurcat. Scim cum s'a introdus acest șovinism, și nu mai zăbovim la acest loc. Din acest indemn toată știința pozitivă cu sistemă se falsifică, și bietul student, eșind în viața publică, pas de pas se isbesce de realitate, și se îndreaptă de multeori prea târziu, și în cele mai multe cazuri nici odată.

Din pățite vorbim așa după cum vorbim. 6 ani de zile am studiat istoria și din carte și din graiul viu al profesorilor, în special istoria Transilvaniei și a Ungariei ni s'a propus în patru cursuri deosebit, și despre români ca români nu ni s'a amintit cu nici o literă. Două momente din viața românilor fură amintite, Mihaiul eroul și revoluțiunea dela 1784. Cel dintăiu ne fu prezentat ca un căpitan de hoți — sau în limbajul modern vorbind — de bandiți, Horia și Cloșca ca nisce zuluși, plus faptele lor ni s'au spus în cuvinte dejositoare încît trebuia să roșim de eroii neamului nostru.

Așa s'a făcut cu istoria în institutele ungurești, și noi scim că istoria joacă un rol însemnat la dezvoltarea spirituală a elevului. Sistema aceasta se continuă. Așa, tineri români, cu absolutoriu despre drepturi, susțin, că nu mai departe decît la 1848 români au fost reacționari, căci au luptat contra ungurilor, precînd ungurii luptau pentru libertate. Cazuri de acestea sînt mai multe.

Dacă nu ne-am interesat de soarta junimei pînă acuma, va trebui să ne îngrigim de aci încolo, căci prin noua situațiune curentul de pînă acuma este și mai pronunțat, și îngrigirea noastră se nu se fermurească numai la gimnaziile noastre. Să căutăm că și mijloace pentru creșterea cu sistem și la institutele mai înalte. Correspondența noastră din Sibiu atinge o cestiune vitală pentru noi români. Este lucru notoric că de vre-o 10 ani începînd decîdem cu prea mare repede, și dacă privim în giurul nostru, vedem numai pre bătrării, cari — stejari vîrtoși fiind ei, au dat peptul tuturor vijeliilor, și murind ei, rămîne gol în urma lor, care cu greu se va putea suplini.

Ne am simțit datorii a le aminti acestea acuma la încheierea anului școlastic și a îndrepta asupra lor atențiunea oamenilor chemați de-a îndrepta reul.

Pre terenul acesta ne vom întîlni cu toții, nu vom mai avea pretecest de a ne afurisi reciproc, și vom folosi și națiunii, în numele căreia ne place să vorbim.

Cei chemați se vor întreba: de unde provine aceasta? De unde sterilitatea de acuma, de unde apatia la junimea actuală, cât va mai dura starea aceasta de lucruri, și dacă ea va mai dura, unde vom ajunge cu chipul acesta?

Eată tot atâtea întrebări, a căror rezolvare pretinde activitate neîntreruptă și conlucrarea noastră a tuturor, eată teren de lucru pentru fie-care român cu mintea și inima la loc.

Discursul d-lui I. C. Brătianu.

D. președinte al consiliului: Fiind că propunerea aceasta vine din partea camerei, trebuie ca lanca ministerială să-și facă declarațiunea sa.

D-lor, onor. dl. Maiorescu a răspuns într'un mod așa de peremptoriu la întrebarea onor. dl. Ionescu, că unde este curentul spunîndu-i că, curentul este încă de la 1870 și

cred că nici faptele Regelui, nici ale Reginei nu au făcut ca acest curent să se slăbească. (Aplause).

Cestiunea era numai ca dotațiunea să se facă în bani sau în moșii? A se face în proprietăți este o idee a mea de trei patru ani, și ieată pentru ce.

D-lor, am vădut, și am vădut cu fericire că Regele El însuși a făcut un pas ca să devină un moșnean Român, și eu am voit ca să devie cel d'ântăiu moșnean. (Aplause).

Onor. dl. Maiorescu v'a dîs că, d-v. acum v'ați adus aminte de punga contribuabililor. Acum numai dîceți că sîntem într'un an cam greu. Apoi v'a spus d-sa că trebuia să ve aduceți aminte de aceasta cînd era vorba de acele instituțiuni, sau mai bine dîcînd de personalul lor care, la un loc cu toții în corpore, nu se pot pune prin nimic alături cu Regele nostru. (Aplause).

Onor. dl. Ionescu ne întreba cum putem să schimbăm destinațiunea acestor proprietăți? Dar cînd se vînd, ce se face? (Aplause). Atunci nu se schimbă destinațiunea lor? Cînd am dat Iașilor moșii pentru trei milioane, de ce nu a venit onor. dl. Ionescu să dîcă că profanam voința donatorilor și că micșoram domeniile Statului, cari pentru dvoastră sînt destinate de a propri să se facă proletaria, agricol la noi?

Eu cred din contră, că tocmai le sustragem de a fi pentru mulți ani de aci înainte vîndute; căci ac-le cari ne rămân sînt indestulătoare, cel puțin pentru o sută de ani ca să facem față necesităților; și fiți incredințați că după ce să vor sfîrși toate proprietățile Statului și va veni proletariatul, Regele de atunci, va simți cel puțin tot atît de românește ca Regele de astă-dî și va da cu tericire acele domenii. Și apoi nu uitați că ceea-ce dăm coroanei nu este de cît usufructul, iar proprietatea rămîne a Statului. (Aplause).

D-lor, iau răspunderea acestui fapt eu singur, căci a fost ideea mea și dacă națiunea îl va desaproba va cădea toată urgia ei asupra capului meu. Eu nu fac pe nimeni solidar.

Dl. Ionescu dîce că de ce n'am spus acest fapt cînd am cerut revisuirea? Apoi ce armă mai puternică ar fi fost pentru dl. Ionescu cînd am fi făcut aceasta? Ar fi dîs că punem pe Rege ca interesat la revisuire și îl tîrîm în luptele noastre.

Eu am voit să fie un act spontan acestă, și îmi pare foarte rău că oameni distinși, ca dl. Ionescu, vine și pune cestiunea așa cum fac pe rege să fie desgustat de acest mare act național pe care îl face națiunea. Dar voi aduce aminte Regelui că și pentru dotațiunile cari s'a făcut familiei regilor Engliterei s'a găsit oameni cari să sfășie toată familia și pe rege chiar s'a găsit dl. Dilke, care în cele din urmă e astă-dî ministru, dar nu sciu dacă astă-dî ar veni să mai țină acel limbaj. (Aplause).

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român“.

Sibiu, 18/30 Iunie. Domnule Redactor! Vin a ve raporta despre primul examen al scoalei române de fetețe din Sibiu înființate de „Reuniunea femeilor române“ din Sibiu numai astă toamnă.

Cu mine ve întîlniți de tot rar pe terenul acesta, căci ocupațiunile mele multilaterale și predilecțiunea pentru specialitatea, căreia m'am dedicat cu suflet și trup, nu mi permit și indeletnicirea cu rapoarte despre lucruri din viața noastră națională. Eu domnule Redactor am urmărit cu atențiune activitatea Reuniunii femeilor române din Sibiu, și în special scoala română de fetețe, înființată aici în Sibiu, și aceasta din mai multe motive. Și dacă e vorba să fiu sincer și aici, după cum scii că sînt pretutindenea, me voi espune poate criticei multora, însă calcîndu mi pe inimă, voi înșira motivele, din cari am urmărit pas de pas dezvoltarea scoalei române de fetețe de aici.

Sibiul este unul dintre cele mai pronunțate centre ale românismului, se înțelege în Transilvania. Încongiuat pretutindenea de populațiune românească compactă, și în cea mai mare parte bine situată, Sibiul era să fie din natura sa un centru de cultură românească pentru întreaga Transilvania. Aceasta o pretinde situațiunea Sibiului din respectele

atinse mai sus, o pretinde însă și Impregiurarea, că aici mai este și reședința arhiepiscopului metropolit gr. ort. român din Transilvania cu întreg aparatul administrativ pentru arhidieceasă și metropolie, institutul pedagogic-teologic al bisericii ortodoxe române, reședința Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

Eată deci tot atâtea elemente chemate dela sine și prin sine de a lucra pentru cultura românească, și promovarea aceleia pe toate căile. Și dacă vom lua în considerare viața socială din Sibiu, și vom mai considera că în Sibiu, ca nicăiri, avem institute românești de tot felul numai pentru creșterea junimeii nu, venim la concludia, că tinerii elevi români în Sibiu pre lângă știință și vor putea însuși și cultura socială, flexibilitatea și ținuta deamă și totdeodată convenabilă în societate, de carea suferă în mare măsură junimea noastră crescută în scoale streine.

Ce vedem însă în Sibiu. Scoale ca în palmă. Imensul contingent al copiilor noștri cercetează institutele streine, și dacă n'am avut ansă a ne plânge mai cu înțelegere până acuma, vom avea de aci încolo, căci torentul distractor domnitoriu la noi a vîrît politica și în școală. *)

Așa cu secul bărbătesc. Tinerii ești din institute streine, dacă aduceau ceva românesc de acasă, și avea și norocirea de-al mai păstra ca scump mărgăritariu al inimei lor, se alegeau cu acest ceva, și acest ceva forma simburile sênătos, din care resărea nisuița de a învăța românesc, după ce se depărta de aici la universitățile Germaniei. Așa a fost până acuma, și spre norocirea noastră, societățile academice române de pre la universitățile streine, erau tot atâtea scoale pentru începători în studiul limbei și al literaturii noastre.

Lipsa de scoale la noi se compensa deci pe această cale și societatea din Viena „România Jună“ a umplut cu tineri talentați toate colțurile locuite de români. Astăzi am decădut și sporadica surescenență ne pune pe gânduri, căci astăzi din totalitatea tinerilor ești din scoale streine nu găsești 10 procente, la cari se poți conta pe terenul cultural național.

Fetele noastre încă nu aveau soarte mai bună. Crescute în institute streine, duceau cu sine toate vîrtuțile, și dacă-mi e permisă sinceritatea — și toate scăderile institutului unde creșeau. Pensioanele de călugărițe aveau chemarea de a crește din tinerele fetele muiere pentru viața socială, și din ale noastre încă și române bune, cu tot trecutul nostru național, bun rău cum a fost, căci tot trecut a fost el.

S'au desvoltat fetele noastre, după cum s'au putut desvolta, și au fost fericite cele ce au putut face școală la sasi, căci ele au pierdut numai cu respect la cultura națională română.

Roadele acestei creșteri: Nu se puteau înțelege două muiere între sine de cât nemțesece. Vorbesc din pățanie, Domnule Redactor, și toată lumea va fi de acord cu mine. Dacă fetele noastre n'au avut ocaziune să studieze literatura noastră, nu s'au putut entusiasma nici pentru literaturii noștri. Așa pentru ele afară de bogata literatură germană nu mai există altă lume.

Dela literatură trecem la toaletă, căci e vorba despre femei, și dacă e vorba de spunerea adevărului, femeile tot la cinci minute vorbesc despre toaletă. Însă despre aceasta să tăcem, căci ajunge se amintim, că germană era conversația și despre toaletă, germană și despre muzică, germană despre pictură, germană despre petreceri, cu un cuvînt streină întreagă viața sufletească a femeii române.

Erau și sînt încă și astăzi excepțiuni, spre a proba, că și în limba noastră putem face lucruri bune și folositoare.

Scoale pentru băeți nu s'au făcut, și nici că se vor face. Motivul nu-l scim, și nici nu cerc a-l afla. Scoale pentru fetele nu erau, acuma avem, și eată pentru ce am prins condeiul, ca după o lungă cazanie, să-ți raportezi despre examenul de Sămbătă al scoalei de fetele instituite de Reuniunea femeilor române din Sibiu.

La 9 oare s'au început esamenul fetitelor noastre. Din partea Reuniunii a asistat vice-președinta aceleia, se înțelege că damele române din Sibiu aproape toate au fost de față spre a se delecta de examenul fetitelor lor. De față a fost și inspectorul de scoale al comitatului Sibiului. După săvîrșirea părăstasului întru vecinica odichnă a neuitatului Archiereu Andrei u Baron de Șaguna a sosit și Escelenția Sa Domnul Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul, o parte dintre asesorii consistoriali, pro-

fesorii seminariai, apoi advocați și particulari. În fața acestei respectabile inteligențe sălta inima privitorului, și eu nu sciu cine trebuia să fie mai îngrijat, profesorii sau micile eleve.

Esamenul s'a parcurs classă de classă, și răspunsurile precise și rezolute ale băiatelor ne-au pus în uimire. Am auzit mamele dicîndu-și între sine: băiata mea scie mai bine românesc decât mine. Și e lucru natural, căci omul scie, ce învață.

La meritul esamenelor nu voi vorbi multe. Eru-dițiunea profesorilor aplicați, domnul Dr. D. P. Barcianu, Dr Ioan Crișianu ne-a fost și ne este garanția cea mai sigură despre progresul scoalei noastre. Aceste persoane ne-au fost cunoscute.

Domnișoara Directoră Eleonora Tănăsescu ne-a pus în respect atât cu privire la metoda în predarea învățămîntului, cât și la rezultatul ostenelei sale de un an. Și dacă avem cuvinte de laudă pentru domnișoara Tănăsescu, lauda noastră se resfrînge și asupra asilului „Elena doamna“ din Bucuresci, unde s'a perfecționat actuala directoră a acestei scoale de fetele.

Cu privire la limba maghiară nu voi dice nimic, fiind-că Dta ai avut onorifica misiune de a o preda în școala de fetele. Una însă totuși o voi spune ca caracteristică pentru redactorul „Telegrafului Roman“. Dacă vor merge băetele tot astfel progresînd, ași mîne te tredești cu decorație dela ministrul nostru de culte.

Lucrările scripturistice au atins plăcut inima fie-cărui asistent. Lucrare specială din fie-care obiect de învățămînt, scrisoare, după etatea băetelor judecînd, de tot corectă și caligrafică, formă esternă de tot frumoasă, eată ce pot scrie despre lucrările scripturistice. La lucrurile de mână femeescii nu me pricep; au fost multe și frumoase, pe fie-care lucrare sta o țidulică cu numele băiatei, care l'a făcut. Mamele au fost mulțămite, asemenea damele din public. De aici trag concludiunea, că lucrările au fost corîspundătoare.

După terminarea examenului doamna vice-presidentă, Iohanna Bădilă, esprimîndu-și viaa satisfacțiune pentru succesul examenului, mulțămesc corpului profesoral și îndeamnă pe băiete ca și la anul viitoriu să dovedească asemenea progres. Escelenția Sa domnul Arhiepiscop și Metropolit Miron Romanul rosti asemenea cuvinte de însuflețire la adresa acestei scoale naționale, esprimîndu-și înalta satisfacțiune cu progresul dovedit de eleve.

Am mers cătră casă cu inima liniscită, și mi-am ăis în inima mea: Primul pas e făcut, Dumnezeu ne ajute să putem continua.

La 28 Faur a. c. v'am fost scris o corespondență, în care cu privire la această școală am scris verbal: „Spre caraterisarea situațiunei ve voi spune domnule Redactor, că o parte din fetele noastre cercetează și acuma institutele streine din loc, și între micile eleve s'au format partide formale — nu sciu a cătea în Sibiu, unde partidele rîsar ca ciupercile? Și ce să veți, ale noastre sînt apostrofate de cătră mititelele tovarîșe cu cuvintele: „Ihr gehet in die walachische Schule!“

Lucrurile s'au schimbat. Mititelele noastre nu-mai conversează în limba germană, ci în limba lor maternă. Mai mult: întîlnindu-se pe strade cu mititelele lor tovarîșe dela scoale streine, le agrăiesc și pe acelea românesc, de bună seamă cu nici o reservațiune mentală.

Se vorbesce că la a anul toate fetele române vor veni la școala noastră română, fiindcă sa decis și înființarea clasei a VI. De se va întempla una ca aceasta, apoi cred și eu că Sibiinii încă sciu rezona.

De astădată și mai multe, și și mai precis.

G. D.

Respuns la afurisenie.

Săliște, în 16 Iunie 1884. Din 3/15 Iunie încoace s'a pornit un războiu formal asupra mea și a familiei mele, pentru că m'am folosit de dreptul meu de alegătoriu. Am cređut că se va termina lucrul în 2 numeri din „Tribuna“ — dar oamenii orbiți de patimi au sciuț să pună în mișcare și „Gazeta Transilvaniei“ și în urmă și pre colegii mei preoți, cu cari până la venirea noului Doctor am trăit în cea mai bună înțelegere.

Luni în 11/23 Iunie dl protopresbiter a intrunit spre scopul acesta și preoțimea tractuală, ca să maimuțescă și D.-Sa pre vecinul meu dela Mercurea. Aci intruniți după ce i-a menajeat cu mîncări și beuturi, ba pre unii i-a chiar și transpus în alte regiuni, apoi încungiurat de sfesnicii sei Muntean — Aleman, ambi oameni cinstiți, păruți și jupăiți de bărbi prin cărcimele din Gurariu — Topârcea și pedepșiți pentru imoralități de forurile judecătorești, au inscenat comedia de escumunicare.

Prin aceasta le aduc tuturor mulțămitea mea ear în special celor 2 sfesnicii din lăuntru, lângă,

cari mai amintesc pre vecinul din Galeș Răchitan pre carele eu nu l'am escumunicat, pentru că D. Sa era timbrat mai anii trecuți prin jurnale pentru fapte scandaloase imorale, și declar, că nici eu din partemi nu voesc ca viața mea să se judece după faptele lor, și întru nimica nu me declar de solidar cu ei în ce privesce purtarea lor morală.

Aceste Ve rog dle Redactor ale publica în prețitul diariu „Telegraful Roman“ ca organ al arhidiecesei noastre drept răspuns la „Tribuniști“ din numărul de Vineri și drept răspuns inscenătorilor comediei. — Cu ceialții nu am nimica unii au fost forțați să subscrie, alții duși cu deasila la Protopopul, alții au subscris fiind mîncăți și beuți bine.

Sum etc.

Onisifor Borcea,
paroch gr. or. și asesor la scaunul protopopesc.

Brașov, 12/24 Iunie 1884. D-le Redactor! Astăzi s'au ținut alegerile funcționarilor dela Magistratul Brașovului. Sînt foarte instructive aceste alegeri și tocmai de aceea află de bine a le și înregistra la acest loc cu toată sinceritatea.

Pentru alegeri publice mai ales în state ca al nostru — se fac și trebuie să se facă preparative serioase tare de timpuriu. Românii brașoveni față de alegerile din cestiune s'au pomenit abia alaltăeri. Între sasi din Brașov există deja de mai de mult două partide: una așanumită a „Versailistilor“ (după locul lor de adunare — ospetăria „Versail“) alta a Brașovechenilor cu Sasi bătrâni.

Acestia nu putea suferi pe funcționarul inginerul Bartesch, din cauza publicată de multe ori în jurnalul german din Brașov, că planurile lui arhitectonice și executarea lor a costat adeseori îndoit. Nici nu e mirare deci, dacă nu-l putea avé la inimă pe acest funcționar nici Românii, a căror simpatie pentru dînsul se rîcise și mai mult prin planul seu la ridicarea unui „pisoir“ în piața Brașovului tocmai înainte și în mare apropiere de casele scoalelor noastre române, cari case au pierdut prin aceasta foarte mult din însemnătatea lor. Ca între parentesă mai adaug aici, că întemțându-se proces din partea autorităților competente pentru ridicarea unei atari șetrii nehygienice la acel loc, s'au spesat multe pîrale până ce urmă un ordin, ca comunitatea să ia din nou în pertractare cestiunea strămutării „pisoirului“ menit, căci la din contră se va decide în merit din partea locurilor mai înalte; cu toate acestea până acuma nu s'a executat nici o hotărîre în privința aceasta. Reprezentanții români din comunitatea Brașovului la o populație română de de ce mii de suflete sînt numai 36 la număr din totalitatea de 200. Locuitorii români în Brașov sînt mai numeroși decît Sasi, cu toate acestea au reprezentanți atît de puțini în Comunitate, ba în gremiul Magistratului nu au nici măcar un singur reprezentat român; multiplele agende a le partidelor române ar pretinde, ca să încapă la magistrat cel puțin un secretariu român pentru rezolvirea lor și pentru traduceri, dar nici atîta nu s'a făcut. La poliție e un comisar român, mai încolo nu găsești indiviđi români, nici măcar ca soldați de poliție, pe cînd mai înainte de era maghiară, aveau români un senator și trei funcționari mai mici. Desconsiderarea românilor din partea sasilor a fost cauza de se înfrățiseră aceia înainte cu 6 ani cu maghiarii din loc, și isbutiră a-și alege un deputat român. Aceste impregiurări le sînt prea bine cunoscute românilor noștri dela cîrmă din esperiențele trecutului, și cu toate acestea nu se interesară mai de timpuriu de alegerile din cestiune, ci neglijînd oare care înțelegere cu vre-o partidă anumită din loc, sau cu naționalitățile din minoritate, nu au putut ajunge la nici un rezultat la alegerile funcționarilor dela magistrat.

Silînța lor a fost îndreptată în trei direcțiuni: 1. să se înțeleagă cu majoritatea săsească — cu partida „Versailistilor“. 2-a să pactese cu partida Brașovechenilor sasi și, ne succedînd nici acesta, 3-a cu minoritatea compusă din celelalte elemente, pentru ca în cazul acesta cel puțin să slăbiască puterea dictatorică a „versailistilor“ și să dovedească că și minoritatea poate ceva. „Versailistii“ în îngînfarea lor, că ei fiind în majoritate — pot face cu alegerile ce vor voi ei, nici n'au dat respuns românilor, cari voră pertractare de pact. Malcontenții sasi (Brașovecheni), aveau doi conducători, dintre cari unul a promis a contribui cu partida lui la alegerea fiscalului într'o persoană română, celalalt conducătoriu însă a declarat, că și-a dat deja promisiunea pentru altă persoană, căci ei aveau făcută și tipărită deja programa de alegere. Se vedură deci necesități români a recurge la al treilea expedient. Astfel ca să arete, că nici voturile minorității nu-s de lăpădat, s'au alăturat la a treia partidă; în modul acesta s'a ajuns barem atîta, că cu voturile Românilor s'au ales doi funcționari sasi mai apți ca cei vechi.

*) Noi ne-am plîns în toți anii, și în special scoalele din Sibiu ne-au însuflat serioase îngrijiri, de aceia de vre o 4 ani încoace am publicat cifre comparative dela scoalele de aci, și ele vorbiau atît de eclatant, încât pre noi ne-a luat groaza.

Resultatul alegerii este deci, că dintre cei vechi au rămas: primarul cu toți senatorii de mai înainte, ear de căpitan de poliție s'a ales notariul Himesch și de ingineriu în locul lui Bartsch s'a ales inginerul Kärtsch.

Românii de aici știu prea bine, ba este în genere cunoscut, că sasii numai de silă concordă ce conced, ear nu din humanitate, equitate și dreptate: ei sânt cu mult mai egoisti, decât să considere aceste caractere a le adevăratei culturi.

De aici ar urma, ca cu atât mai încordați să fie Românii în activitatea lor la sondarea terenului și în interesul lor național, să se intereseze mai mult și să se desțepite mai de timpuriu măcar la afacerile lor comunale. În anul viitor să vor face alegeri și pentru comunitatea de aici, vom vedea până atunci ce pregătiri să vor face în interesul cauzei române și căți români vor putea fi aleși. G.

„Opinea română.”

societate pentru cultivarea naționalismului român în Austro-Ungaria.

Comisiunea instituită pentru înființarea acestei societăți a subțernut spre aprobare la domnul ministru regiu unguresc de interne următoarele statute votate la 1. Iunie a. c.

§. 1. Societatea poartă numele „Opinea română.” Reședința ei este Sibiuul.

§. 2. Scopul societății este: susținerea, cultivarea și dezvoltarea prin mijloace legale și morale a naționalismului român în ținuturile locuite de români ale imperiului austro-ungaric.

§. 3. Conform acestui scop societatea și membri ei vor stărui:

a) ca în familiile și casele românești atât la țară ca și prin orașe să se vorbească, scrie și citească românește;

b) să se cultiveze moravurile naționale românești; muzică, cântări, danțuri, sârbări și alte datine și obiceiuri naționale românești.

c) să se susțină și respective reintroducă portul românesc, mai ales la populațiunea dela sate, pre unde s'a pierdut în decursul timpului.

§. 4. Societatea și membri ei vor ajuta și promova învățământul public românesc în scoalele elementare și medii:

a) prin înființarea și ajutorarea de scoale confesionale române, înzestrarea acestora cu mijloace de învățământ;

b) prin prevederea scolarilor români dela orice scoale publice cu cărți de școală și de lectură românești și prin înființarea de biblioteci școlare românești;

c) prin darea de ajutoare și stipendii spre creșterea de învățatori și învățătoare pentru scoalele elementare române confesionale.

§. 5. Spre salvarea față de orice amalgamare a rasei române, societatea și membri ei vor stărui ca numele de familie a genelor români, cari susținându-se naționalitate acetică au nime neromâne să se schimbe pe calea legală în nime românești.

§. 6. Membri societății sânt:

a) membri fondatori, cari solvesc odată pentru totdeauna sumă de 20 fl.

b) membri ordinari, cari solvesc pe viață taxa anuală de 2 fl.

c) prin darea de ajutoare și stipendii societății vre-o sumă de bani ori alte obiecte de valoare.

§. 7. Drepturile membrilor fondatori și ordinari sânt:

a) a purta numirea de onoare „Opincari” și amblema societății (scut vînat cu opincă de aur, de petea roșie);

b) a participa cu vot deliberativ în adunările generale ale societății la toate agendele acesteia, și a se împărtași de toate beneficiile, ce se vor stațori pentru membri societății.

§. 8. Datorițele membrilor sânt:

a) a solvi regulat taxa anuală;

b) a observa mai înainte ei înșiși în familiile (casele) lor cele pretinse în §. 3, și a stărui ca toți amicii și cunoscuții lor asemenea să le observe;

c) a da cu tot zelul și energia mîna de ajutoriu societății și comitetelor ei întru împlinirea celor înșirate în §. 4.

§. 9. Membru fondator și ordinar al societății poate fi fiecare român de stat din imperiul austro-ungaric, care se obligă în scris a îndeplini datorițele normate în §. 8, și se va primi de membru din partea comitetului central al societății.

§. 10. Societatea are sigilul seu propriu, care poartă ca amblema o opincă de aur în câmp vînat cu circumscripțiunea „Opincă de aur în câmp vînat.”

§. 11. Societatea prevede agendele sale:

a) în adunări generale;

b) prin un comitet central;

c) prin subcomitetele înființate după trebuință în diferite puncte ale monarhiei austro-ungarice.

§. 12. Adunarea generală se va ținea odată pe an de regulă în locul residențial. Asupra eventualelor invitări pentru ținerea adunării generale în alt loc, decide comitetul central.

În cazul de mare importantă ori la cererea în scris alor 50 de membri ordinari, comitetul central poate convoca adunarea generală extraordinară, care e de a se publica cu 30 zile mai înainte și cu numirea obiectelor de pertractare.

§. 13. Adunarea generală:

a) alege pe funcționari și pe comitet;

b) revede și aproabă rațiociniile comitetului central, și statorsește la propunerea comitetului bugetul pentru fie care an viitoriu;

c) poate face modificări în statute dacă vor fi preșenți și vor consimți $\frac{2}{3}$ ai membrilor ordinari.

§. 14. Ședințele adunării generale sânt publice. Ele se conduc de președintele (vice-președintele) comitetului ear pentru compunerea proceselor verbali se aleg doi notari.

§. 15. Pentru prevederea afacerilor societății adunarea generală alege pe câte 3 ani: un președinte, un vice-președinte, un secretariu, un cassariu și un controlor, apoi un comitet central de 6 membri.

§. 16. Președintele reprezintă societatea față de jurisdicțiunile și de singuratici; asignează la cassa societății solvirile aplicurate de comitet între marginile bugetului; subscrie dimpreune cu secretariul expedițiunile; pregătesc cu acesta raportul anual și după pertractare în comitet il așterne adunării generale; în fine conduce desbaterile în adunarea generală.

La cas de împedecare, în toate aceste il suplinesc vice-președintele.

Secretariul prevede procesele verbali ale ședințelor comitetului și toate celelalte lucruri de concept, păstrează sigilul societății precum și toate actele ei.

Cassariul păstrează și administrează sub răspunderea personală banii societății și poartă rațiociniile aceleia; promisce pre lângă cuitanță tacele anuale; esecută solvirile la asignarea președintelui; poartă diariu despre intrate și eșite și e raportează comitetului din ședință în ședință despre starea casei. Bani societății se depun la vre-un institut public spre fructificare ținînd cassariul la sine numai o sumă limitată prin comitet spre suportarea speselor curinte.

Controlorul contrasignează toate rațiociniile, cuitanțele și contracuitanțele, și responsabil dimpreună cu cassariul pentru toate gestiunile de cassa.

Comitetul ține ședințele sale după trebuință la convocarea presidiului. Cerînd în scris trei membri convocarea președintelui e datoriu a convoca ședință. Comitetul conduce și direge întreaga activitate a societății, pregătesc și așterne adunării generale bugetul; aproabă și propuneri relative la scoala societății; aproabă în sensul bugetului ajutoare, stipendii, premii și altele; prevede procurarea, cumpărarea și distribuirea de cărți și mijloace de învățământ în sensul §-lui 4; ține în evidență lista membrilor și regulata solvire a tacselor, promisce membri noi și stă în contact continuu cu subcomitetele, ce se vor înființa spre esecutarea dispozițiunilor luate.

§. 17. Din percepțiunile societății tacsale dela membrii fondatori și 20% din toate celelalte intrate se capitalizează spre formarea unui fond permanent al societății, care va rămânea neatingibil pe cât timp va afla de bine adunarea generală. Toate celelalte percepțiuni se folosesc în tot anul spre scopurile societății.

§. 18. Funcționarii societății nu primesc nice un feliu de remunerațiune. Spesele de cancelarie și de administrațiune se supoartă din casa societății.

§. 19. Desființarea societății o poate decreta adunarea generală dacă numărul membrilor va scădea sub 50.

Conclusul de desființare înainte de esecutarea lui e a se așterne înaltului ministeriu regiu unguresc de interne.

În cazul acesta precum și la cazul de ori ce altă desființare averea societății e a se împărți egale metropoliilor române din Ungaria și Transilvania, celei greco-orientale și celei greco-catolice, cu aceea ca din capital să se formeze fundațiuni pentru ajutorarea tinerimei studioase române.

§. 20. Dacă societatea de față abate dela scopul seu precizat în statutele de față întru atât, ca prin continuarea activității ei să se pericliteze statul sau interesele materiali ale membrilor, guvernul țerei va fi îndreptățit a suspenda activitatea ei, a ordina investigațiune ordinară și conform rezultatelor ace-

steia a îndătora societatea la stricta observare a statutelor, eventual a o desființa.

Sibiu 24 Iunie 1883.

Comisiunea ad hoc: Georgiu Barițiu, Iosif Sterca Șuluț, Visarion Roman, Anania Trombițaș.

Varietăți.

* (Postal). Cu 1 Iuliu începînd se deschide oficiul de postă în comuna „Homorod Héviz”, comitatul Târnavei mari, și va sta în legătură cu posta dintre Făgăraș și gara dela Homorod.

Competența acestui oficiu este a espeda epistole, fracturi și asignațiuni în valoare până la fl. 200.

Cercul de comunicație este Homorod Héviz și Hidegkut.

Mersul.

Pleacă din Făgăraș dimineața la 9 oare	25 minute.
Ajunge la Homorod Héviz d. a. la 2	25
Pleacă din Homorod Héviz d. a. la 2	30
Ajunge la Homorod gară d. a. la 3	—
Pleacă din Homorod „dim. la 7	55
Ajunge la Homorod Héviz „la 8	25
Pleacă din Homorod-Héviz „la 8	30
Ajunge la Făgăraș după amiazi la 1	—

* (Postal). Cu prima Iuliu începînd oficiul de postă din Tiuș nu va mai sta în legătură cu trenul Nr. 219 și 220, ci cu cel de sub Nr. 311 și 312, respective 201, și 202. La Alba-Iulia se va susține legătura de postă actuală, așa că epistolele, cari la posta din Viena se vor pune după amiazi la 3 oare, și în Budapesta noaptea la oarele 11 și 30 minute la gara din Alba-Iulia, și la 12 oare la posta din cetate, la Tiuș la oarele 10.

* (Foc și grindină). În comuna Merghindeal a izbucnit la 21 Maiu a. c. un foc teribil, care mistui toate edificiele sârmanilor oameni, încât ei rămaseră goli golași, neavînd unde să-și plece capul.

Unica lor speranță erau sămînăturile. Ca și aceasta să fie zadarnică — în ziua următoare o grindină vrășmașă nimicî toată sămînăturile din hotarul comunei numite.

Apelăm la generositatea oamenilor cu inimă, întocmai cum am apelat pentru comuna Șoimușul românesc, pustiit prin foc în Sâmbăta Pascilor.

Ofrandele ce vor intra pentru aceste comune românești greu cercate de soarte le vom administra la locul destinațiunei lor, cuitându-le publice în țările noastre.

Redacțiunea.

* (Scolar). Din Săcel comitatul Sibiuului primim o corespondență lungă, în care ni se scrie, că la scoala de acolo examenul s'a ținut la 9 Iunie; că oamenii n'au știut nimica despre timpul când se va ținea examenul; că preotul ca director școlar n'a fost avisat, și că examenul a fost de tot slăbuț. Înregistrăm acestea, atrăgînd asupra lor atențiunea organelor competente. Cu aceasta am satisfăcut și corespondentului nostru.

* (Pendant la alegerile dretali). Ni se scrie din orașul Mureș-Oșorhei, că mare este bucuria pe acolo din cauza alegerii noue, ce se va face prin luna lui Iuliu. S'a constatat adecă că la alegerea din 21 Iunie fiecare visit cu trăsură cu doi cai s'a întors seara acasă cu o sumă enormă de bani și că fiecare ciobotariu avu rara fericire de a se resfața în trăsura Landau pe spesele vînetorilor de mandate deputătesci.

Și pentru ce bucuria? Lumea dice că dacă la 21 Iunie s'au purtat votarii tot în trăsuri și totuși rezultatul a fost votarii egale la ambii candidați, la alegerea viitoare în loc de a umbla oamenii în trăsuri, nebagînd în seamă petrele, vor merge ei pe jos și cu trăsurile vor căra petri, și în acest cas nu va mai fi posibilă egalitatea de voturi, și ea nu va mai fi posibilă, căci petrele vor pondera spre ilustrarea țicerei: „Mulți dar proști!”

* Bibliografic). Raportul comitetului societății pentru cultura și literatură română în Bucovina despre trebile și lucrările sale în anul 1882 și 1883. Cernăuți 1884. Tipografia archidieceșană.

Din acest raport aflăm că Societatea din cestiune de presinte are 7 membri onorari, 19 membri fundatori, 138 ordinari și 4 activi. Averele se urci cu finea anului 1883, imobil fl. 7787, obligațiuni fl. 700, fr. 7200, galbini 1000. Disponibil numerariu fl. 8619, fl. 294.61.

1. Fundațiunea lui Pumnul: în obligațiuni fl. 11,200, fl. 645 nominal depuși la I. însoțire de avans la gura Homorului și fl. 1,500 în numerariu depuși la cassa parsimonială din Cernăuți.

Ca numerariu disponibil fl. 342.22, cari sânt depuși la cassa parsimonială din Cernăuți.

2. Fundațiunea Agnes Popoviciu fl. 2,200 în obligațiuni și fl. 64.10, disponibili la cassa parsimonială din Cernăuți.

Este timpul suprem ca uniți în cugete și simțiri să urmărim cu atenție ori ce mișcare pentru dezvoltarea culturală a poporului nostru, fie în Bucovina, fie în Banat, Ungaria, Transilvania sau în România liberă. Legăturile pe terenul cultural ne sânt și permise și trebuie să ne fie și impuse. În privința aceasta sântem un imperiu unificat, pentru care de supărat se pot supăra contrarii neamului nostru, însă ei nu ne pot nici împedea nici zădarnici în pacinica noastră muncă comună.

* (Avis). Comitetul Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina a decis conform cu §§ 13 și 20 p. 2 din statute, a se ține Adunarea generală în Cernăuți Luni în 25 Iunie (7 Iuliu) 1884 precis la 11 oare dimineața în localitățile Societății. Întru aceeași zi dimineața la 8 oare se va celebra în biserica catedrală din Cernăuți liturgie solemnă și apoi părăstasul mare pentru sufletul repausatului membru fondatoriu al Societății protopresbiterul Dimitriu Seretean, la care solemnitate invită Comitetul pre toți membrii Societății.

Programul adunării va fi, precum urmează:

1. Raportul comitetului despre lucrările sale în anul 1882 și 1883;
2. Raportul Revisorilor despre cercetarea socotelor anului 1882 și 1883;
3. Raportul comitetului privitoriu la modificarea statutelor;
4. Incuviințarea bugetului societății pe anii 1884 și 1885;
5. Discursuri și propuneri privitoare la interesele Societății;
6. Alegerea vicepreședintelui Societății și a unsprezece membri ai comitetului conform § 14, p. 1, și § 18;
7. Alegerea Comisunii de trei membri spre cercetarea socotelor anului 1884 și 1885 conform § 14, p. 6.

Cernăuți în 9/21 Iunie 1884.

Br. Victor Styrcea,
președinte.

Calistrat Coca,
secretariu.

* (Mulțămită publică.) Din partea subscribului comitet parochial al parohiei rom. ort. gr. or. Feleag protopresbiteratul Sighișoarei, în numele întregului popor drept credincios din anumita parohia se aduce Prea Onorabilei Comitet parochial dela biserica rom. ort. cu chramul marelui Arhiepiscop Nicolae din Brașov, preurbul Schei mulțămită publică pentru un mare dar făcut bisericii noastre din Feleag, și anume:

a) Una sfită (felon) și un epitrafir cu campul roșu și florile galbene ceva purtate, dar pentru noi bune:

b) Una sumă de bani trimiși prin postă de 50 fl. v. a. Tîle Dumneșu viața dimpreună cu sănătatea până la adînci bătrînețe acelor mulți stimați domni membri ai comitetului parochial din Brașov, carii în urma dreptei noastre cereri ne-a mîngăiat tocmai la timpul seu.

Fie țîrina ușoară și a celor Prea Onorați dni fondatori, carii au înzestrat biserica sântului Niculae așa încât poate tînde mîna de ajutor la alte biserici serace cum e și a noastră din Feleag.

Jacob Adam,
preot greco-oriental.

* (Mulțămită publică.) „Reuniunea femeilor române” pentru înființarea unei scoale de fete române în Abrud, spre a și înmulți fondul, și ast mod a se realiza, cât mai curînd scopul dorit, în 9 al luni curente au arangiat un Maia, la care a conferit M. O. D:

Ioan Gall, protopop 3 fl., Ioan Danciu, protopop 3 fl., Alesandru Filip, advocat 3 fl., Alesandru Danciu, director 4 fl., Pfalz Fridrich 5 fl., Dna Iuliana Vasii 5 fl., Képes Ferencz 3 fl., George Ivascu 2 fl., Dr. Nagy Károly 2 fl., Simeon Caian 2 fl., Dionisiu Balos 2 fl., Pálffy Samu 2 fl., Dionisiu Adamoviciu, preot 2 fl., Iosif Draia, jude com. 2 fl., Basile Motora, preot 2 fl., Ioan Butnariu, preot 2 fl., Alex. Danciu, preot 2 fl., Ioane Todescu, preot 2 fl., Petru Fizeșan, 2 fl., Keller Iószef 2 fl., Iuliu Porutiu 2 fl., Mekei Sándor 2 fl., Wilhelm Cseh 2 fl. 10 cr. George Balta 2 fl., Persian Márton 2 fl., Gherasim Candrea, adv. 1 fl., Alexandru Ciura, preot 1 fl., Dna Maria Glücksel 2 fl., Emil Popp, notar reg. 1 fl., Ioan Ternovian 1 fl., George Nicola 1 fl., Ioan Morariu, jude com. 2 fl., Iosif Cotisil 1 fl., Romul Furdul 1 fl. 50 cr. Képes Albert 1 fl., Teodosiu Lobonțiu 1 fl., George Schmid 1 fl., George Siuluțiu 1 fl., George Balomir 1 fl., Iulius Mițiu 1 fl., N. Komáromi 1 fl., N. Hendrea 1 fl., Ioan Dandea 1 fl., Aron Cioran 1 fl., Solomon Coroiu 1 fl., Alexandru Mladin 1 fl., Nicolau Corcheș din Bucium 1 fl., Nicolau Lobonțiu 1 fl., G. Decian 1 fl., D. Lazarescu fl., Dna Iulia Bradean 1 fl., Nicolau Iuirca 1 fl., Nicolau Opreșă 1 fl., Nicolau Manca 1 fl., Fenesi György 1 fl., Tobias Dènes 1 fl., Ioanuțiu Danciu 1 fl., Teofil Gherasim 1 fl., Bisa George 1 fl., Ioan Popp 1 fl., Tereuțiu Iurhescu 1 fl., Ioan Moldovan 1 fl., Ioan Ciura 1 fl., Sebastian Moldovan 1 fl., Ioan Crisian 1 fl., Ioan Motoră 1 fl., Simeon Devian 1 fl., Dna Anna Manovicin 1 fl., Mihaiu Motoră 1 fl., Petru Mladin 1 fl., Bortis Imre 1 fl., Dionisiu Tieslea 1 fl., Opreșă Nicolae 1 fl., Vasiliu Motora junior 1 fl., Petru Chendi 1 fl., Ionuț Pasca 1 fl., Simeon Tomasiu 1 fl., Victor Baritiu 1 fl., N. Henzel 1 fl., Kossalka Iános 1 fl., George Borza 1 fl., Feru Ioan 1 fl., Nicolau Losnița 1 fl., Emilia Schreiber 1 fl., Iosif Kóvári 1 fl., I. Stoica, cancelist 1 fl., Moise Tomuși 1 fl., Corches, învățatoriu 1 fl., Mástik Iános 1 fl., I. Muntean, sub jude reg. 1 fl., Dr. Albert Balint 1 fl., Lănș Iurhescu 1 fl., Fehdenfeld Iulius 1 fl., Alesandru Tobias 1 fl., Amalia Boieriu 1 fl., Iulius Faur 1 fl., Göbbel Mihály 1 fl., Iosif Nestor, 1 fl., Simeon Brascovița 1 fl., Grigoriu Suciu 1 fl., Rozalia Popp 1 fl., Nicolau Tuhutin 1 fl., Nicolae Borza 1 fl., Crisian Ioan 1 fl., Ivanoviciu Rudolf 1 fl., Alexandru Sava 1 fl., Al xandru Alb 1 fl., Iurgiu Ioan 1 fl., Alexan-

dru Vêtea 1 fl., Vêgh Iószef 1 fl., R. Glücksel 1 fl., Absolon Faur 1 fl., Petru Ionete, cavalier 1 fl., Dr. Absolon Todea 1 fl., Mihail Palade 1 fl., Mihail Gombos, jude 1 fl., Basile Gombos, preot 1 fl., Francisc Loitzel 1 fl., Ioan Todea, preot 1 fl., Ioan Nicola, preot 1 fl., Ioan Todea, notariu 1 fl., Ilie Furdul 50 cr., Teodor Pasca 50 cr., Ioan Ciora 50 cr., Agafia Rus 50 cr., Elena Siuluțiu 50 cr., I. Toda 50 cr., Pompiliu Siuluțiu 50 cr., N. Lazar 50 cr., N. Cioica 50 cr., Gyngyes 50 cr., Candiu Iurca 50 cr., Nicolau Morariu 50 cr., Elena Morariu 50 cr., Teodor Vica 50 cr., Dionisiu Siuluțiu 50 cr., George Danciu 50 cr., Simo Arpad 50 cr., Grünvald Márton 50 cr., Solomon Tomasiu 50 cr., Alexandru Crisian 50 cr., Ioan Mladin 50 cr., Vilma Crisian 50 cr., Leontina Fauru 50 cr., Petru Petru 50 cr., Aurel Dionca 50 cr., Vasile Balos 50 cr., Nicolau Mladin 50 cr., N. Varsariu 30 cr., N. Modona 50 cr., Nicol. Ivanoviciu 50 cr., Basiliu Palade 50 cr., Ioan Corcheș 50 cr., Urs Nicolae 50 cr., Alesandru Drumariu 50 cr., Nicolae Trufia 50 cr., Dionisiu Glodea 50 cr., Gyulay Gyula 50 cr., Pasca Ionuțiu 50 cr., Szabó György 50 cr., Marțiu Dionisiu 50 cr., Cobori Iosif 50 cr., Iosivean 50 cr., Nicolae Almasan 50 cr., Ioldea Alesandru 50 cr., Ioan Corches 50 cr., Nicolau Faur 50 cr., Toma Gligor 50 cr., Duna Veselie 50 cr., Bodea Dumitru 50 cr., Alesandru Borza 50 cr., Nicolau Mestecan 50 cr., Pirvu 50 cr., George German 50 cr., Tot György 50 cr., Sarkovits Ida 50 cr., Kagerbauer Rosalia 50 cr., Dionisiu Siuluțiu 50 cr., Iosif Pécuarariu 50 cr., Mészáros Veselie 50 cr., Campanar Iosif 50 cr., Ioan Popoviciu 50 cr., Nagy Lajos 50 cr., Nicolau Pécuarariu 50 cr., Măcsin George 50 cr., Sturza George 50 cr., Kagerbauer 50 cr., Dionisiu Trifan 50 cr., Morariu Iosif 50 cr., Bene György 50 cr.

Suma 196 fl. 10 cr., din cari subtrăgîndu-se spesele arangiariei, în suma de 52 fl. 18 cr., rezultă un venit curat de 143 fl. 92 cr., (una sută patruzeci și trei florini, și nouăzeci și doi de cruceri) valuta austriacă.

Constatînd și cuitînd aceasta primire subscribului comitet, vine a și implini, cea mai plăcută datoriță, exprimînd în numele Reuniunii, acestor On. Domni și Stim. Doamne mulțămăta sa sinceră, cu deosebire și esprima recunoștința sa, tuturor, atât celor din Ab ud, cât și jur, carii la toată ocașiunea ca și acum, și a manifestat și în fapt, zelul și buna voință față de Reuniunea noastră. — Bunul Dumneșu să le ajute, a și implini la timp, toate datorițele nobile, de care sînt conduși.

Abrud în 6/18 Iunie 1884.

Comitetul Reuniunii.

Alesandru Ciura,
notariu

Anna Gall,
președintă.

(Mijloc de cură.) Tuturor căi sufer de epilepsie, convulsiiune sgârciuri și de nervi le putem recomanda un metod renumit în lumea întreagă, recunoscut de cele mai înalte autorități medicinale, așa dicînd minunatul metod de cură al dnu profesor Dr. Albert, în Paris, place du Trône, 6; deci fie-care bolnav să se adreseze cu deplină încredere la susnumitul și mulți și vor dobîndi sănătatea, deși an desperat deja de a o mai reavé. În casa dnu profesor toți cei ce sufer de nervi vor afla locuință liniștită, cei lipsiți de mijloace vor fi considerați; cum am înțeles din isvor sigur, preșurile capitale universale Paris sînt relativ foarte eștine. Tractament și prin corespondență, dacă se va trimite istoricul detaiat al bolii. Trebuie să mai observăm, că dl profesor Dr. Albert va pretinde onorar numai cedupă se vor vedea rezultatele curei.

Loterie.

Sâmbătă în 28 Iunie 1884.

Viena:	24	25	41	52	48
Timișoara:	67	13	25	84	60

Nr. 219.

[748] 3—3

CONCURS.

Stipendie din fundațiunea lui Gozsdu.

Prin aceasta se escrie Concurs pentru un stipendiu din fundațiunea lui Gozsdu de 500 fl.; la cas de gradațiune un stipendiu de 400 fl.; eventualmente de 300, 200 sau de 100 fl.; cu observare, că se dă preferință concurenților pentru studiile tehnice și montanistice.

Concurenții au de a și adresa petițiunile instruite cu testimoniile scolare, carte de botez, și cu atestat de paupertate, până la 10 August 1884. Stîlul nou către cancelaria fundațiunei lui Gozsdu, Budapesta Királyútcza 13, însemnând în petițiune facultatea și locul la care și unde voesce concurențul să studieze, precum și ultima postă, unde are se i se comunice rezultatul petițiunei.

Tot odată, sînt avisați și Stipendiarii fundațiunei lui Gozsdu, de a și subșterne până la 10 August 1884 st. n. documentele adecă Indicele, respective testimoniul scolaric în origine ori în copă autentică despre rezultatul studiilor în anul scol. 1883/4 la Reprezentanta fundațiunei lui Gozsdu Budapesta Királyútcza 13, — pentru că la din contră, se vor lipsi de stipendiul avut.

Budapesta, 19 Iunie 1884.

Comitetul adm. al reprezentantei fundațiunei lui Gozsdu.

Nr. 389

[752] 3—3.

EDICT.

Ioana născută Fleșariu gr. or. din Trapold, protopresbiteratul Sighișoarei comitatul Târnavei mari, carea a părăsit pe legiuitul ei bărbat Ioan Boholțiu din Trapold aproape de patru ani, fără a se sci locul ubicațiunei ei, se citează prin aceasta în termen de un an și o zi dela prima publicare a

acestui edict înaintea subsemnatului for matrimonial căci la din contră, procesul divorțial intentat asupra-i se va decide pertrctotași și în absența ei. Scaunul protopretbiterat ortod. orient. al tractului Sighișoarei ca fur matrimonial de I-a instanță.

Sighișoara, 19 Maiu 1884.

Demetriu Moldovan.,
adm. protopresb.

Sferner Adlerberger
Eigenbau.

Dos. Dietzl Budapest.

Cel mai corespundătoriu ecivalent pentru Bordeaux fin.

Acest escelent și fără indoială cel mai bun vin al Ungariei în ce privește calitatea lui eminentă stă pre o treaptă cu vinul de Bordeaux, și de cătră capacitățile medicale este recomandat ca cel mai eficace pentru lipsa de sânge, debilitare și reconvașcentă.

Original este: dacă atât eticheta cât și sigilul și gârlicieul sticlei este identic cu marca și firma de mai sus.

În calitate originală se află la dl G. W. Grohmann, în Sibiu, Emil Porr, la Steaua roșie în Brașov, Csiki Lukács, Konya Sándor, Puskás Bella, Hirschfeld Sándor, Gergely Ferencz și Novák Victor în Cluș, asemenea în cele mai multe orașe și locuri de cură în Transilvania.

Depuneri de bani

primesce institutul subsemnat spre fructificare, pre lângă denunciare în termene scurte, cu 5%, — și fără denunciare, replăbile îndată la cerere, cu 4 1/2 % interese la an.

Fructificarea depuneri începe cu ziua, care urmează după ziua depuneri și înceată cu ziua premergătoare zilei, în care se ridică depunerea. Durata cea mai mică a unei depuneri este de 15 zile.

La 1 Ianuarie și la 1 Iulie a fie-caru an interesele neridicate se adog la capital și se fructifică earăși. Contribuțiunea dela interesele depunerilor o plătesce institutul.

Depunerile trimise prin postă, pre lângă comunicarea adresei deponentului se resolv totdeauna cu întoarcerea postei; asemenea se pot efectul prin postă denunciări și ridicări de capitale.

Sibiu, 20 Iunie 1884.

„ALBINA”

Institut de credit și de economii.

Demn de atențiune!

EPILEPSIE
CONVULSIUNI (sgârciuri)
ȘI
BOLNAVI DE NERVI.

Află ajutoriu sigur prin metoda mea. Onorariu numai după ce se vor vedé rezultatele. Tractament prin epistole, sute de indiviți vindecați.

Profesor Dr. Albert.

Pentru deosebitele succese din partea societății științifice franceze distins cu medalia cea mare de aur clasa I-mă,
[646] 6. Place du Trône, Paris. 31